Οἱ δύο ὑπερδυνάμεις καὶ ὁ Τρίτος Κόσμος

Η ΧΕΙΡΑΓΩΓΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΡΡΑΞΕΩΝ

ΛΟΝΔΙΝΟ (Ἰδ. Ὑπ.). Ἕνας πλανήτης ἀκόμη ἀρκετὰ στα θερός, ἀλλὰ μὲ ἐπικίνδυνες ρωγμὲς πού, ἂν παραμεληθοῦν, θὰ μποροῦσαν νὰ ἐνοχλήσουν, ἀργὰ ἢ γρήγορα, τὴν εὐαίσθητη ἰσορροπία του. Αὐτὴ εἶναι ἡ εἰκόνα τῆς ἀνήσυχης ὑδρόγειας σφαίρας ὅπως βγαίνει ἀπὸ τὴν τελευταία ἔκδοση τῆς «Ἐπιθεώρησης Στρατηγικῆς» τοῦ Διεθνοῦς Ἰνστιτούτου Στρατηγικῶν Μελετῶν τοῦ Λονδίνου, ἕνα κέντρο σπουδῶν καὶ ἐρευνῶν τοῦ ὁποίου τὸ ὑψηλὸ γόητρο δὲν ἔχουμε ἀνάγκη νὰ θυμίσουμε. Τὸ 1977 δὲν ἦταν χρονιὰ μὲ μεγάλες ἐκπλήξεις ἢ καθοριστικὲς στροφές, ἀλλὰ ἐπιβεβαίωσε καὶ ὄξυνε μιὰ σειρὰ ἀπὸ ἀνησυχητικὲς τάσεις. Οἱ ὑπερδυνάμεις βρίσκουν ὅλο καὶ μεγαλύτερες δυσκολίες στὸ νὰ «ἐλέγξουν» τὶς συρράξεις στὸν Τρίτο Κόσμο: ἡ ἀμερικανοσοβιετικὴ συνεργασία δείχνει σημάδια κούρασης, ἐνῶ ἡ ἡγεμονία τῆς Οὐάσιγκτον, καθὼς καὶ τῆς Μόσχας, εἶναι ἀβέβαιη καὶ καμιὰ φορὰ ἀσταθής: οἱ Εὐρωπαῖοι ἔχουν διαιρεθεῖ καὶ ἀσθενήσει ἀπὸ ἄγνωστες πολιτικὲς καὶ οἰκονομικὲς τάσεις.

Πῶς μπορεῖ νὰ ἐνισχυθεῖ ἐπομένως ἡ συλλογικὴ ἀσφάλεια; Ἡ «Ἐπιθεώρηση Στρατηγικῆς 1977» ὑποδείχνει τρεῖς ἀντικειμενικοὺς σκοπούς. Πρῶτο: Πρέπει «νὰ δημιουργηθεῖ μία νέα δομὴ γιὰ τὴ διεθνῆ τάξη», γιὰ νὰ ἀντιμετωπισθεῖ «ἡ παρακμὴ τοῦ ἐλέγχου τῶν ὑπερδυνάμεων στὶς περιοχὲς τοῦ Τρίτου Κόσμου». Δεύτερο: Πρέπει «νὰ δημιουργηθεῖ σταθερότητα καὶ πνεῦμα συνεργασίας» στὶς σχέσεις Ἀνατολῆς — Δύσης παρὰ τὶς πολλὲς δυσκολίες, παρὰ τὰ αὐξανόμενα ἐμπόδια στὸ δρόμο ἑνὸς «ἀποτελεσματικοῦ ἐλέγχου τῶν ἐξοπλισμῶν», παρὰ τὴν ἀβεβαιότητα τῆς διαδοχῆς στὴν ἐξουσία στὴν ΕΣΣΔ καὶ παρὰ «τὶς Σοβιετικὲς στρατηγικὲς ἐπεμβάσεις στὸν Τρίτο Κόσμο». Τρίτο: Πρέπει «νὰ δυναμώσουν οἱ δομὲς τῆς συνεργασίας στὴν Δύση», μπροστὰ στὴν ἀπειλὴ τοῦ «πειρασμοῦ τοῦ προυστατευτισμοῦ, τῆς ἀνεργίας» καὶ τῶν ἐνωτερικῶν πολιτικῶν ἀλλαγῶν ποὺ εἶναι ἱκανὲς νὰ προκαλέσουν ρωγμὲς στὴν ἑνότητα τῶν ἀποφάσεων.

Δύο λέξεις ἐπαναλαμβάνονται μὲ ἀγωνία ἀπὸ τὶς πρῶτες κιόλας σελίδες «κονφλίκτ μάνατζμεντ». Ἡ «χειραγώγηση τῶν συρράξεων» φαίνεται πὼς ξεφεύγει ὅλο καὶ περισσότερο ἀπὸ τὰ χέρια τῆς Οὐάσιγκτον καθὼς καὶ τῆς Μόσχας, οἱ «παραδοσιακὲς μέθοδοι ὑφίστανται μιὰ συνεχῆ διάβρωση», καὶ ἡ Ἀφρικὴ εἶναι ἡ πιὸ φανερὴ ἀπόδειξη. Τὸ Διεθνὲς Ἰνστιτοῦτο Στρατηγικῶν Μελετῶν δὲν πιστεύει ὅτι οἱ σοβαρὲς Σοβιετικὲς καὶ κουβανικὲς ἐπεμβάσεις θὰ ἔχουν μία «χρόνια ἐπιρροή» (σπάνια οἱ Σοβιετικοὶ κατάφεραν νὰ κρατήσουν τὶς θέσεις τους στὸν Τρίτο Κόσμο) ἀλλὰ θὰ ἦταν καὶ ἐπικίνδυνο νὰ ὑποτιμήσουμε τοὺς κινδύνους, στρατιωτικοὺς καὶ πολιτικούς, τοῦ νέου ἐπεκτατισμοῦ τῆς Μόσχας. Ἡ Δύση πρέπει νὰ ἀντιδράσει στὸ οἰκονομικὸ ἐπίπεδο. Πρέπει δηλαδὴ νὰ καθιερώσει ἕνα «συνεχῆ» διάλογο μὲ τὶς ἀναπτυσσόμενες χῶρες καὶ νὰ τὶς δείξει «τὰ μακροπρόθεσμα πλεονεκτήματα τῆς οἰκονομικῆς βοήθειας καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας σὲ σύγκριση μὲ τὰ βραχυπρόθεσμα πλεονεκτήματα τῆς στρατιωτικῆς βοήθειας καὶ τῆς ὑποταγῆς».

Ὑπάρχουν πάντως πολλὲς ἐξελίξεις ποὺ δὲν μποροῦν νὰ προβλεφθοῦν ἀπὸ τώρα, κυρίως ὅσον ἀφορᾶ στὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση. Μεγάλες δυσκολίες συσωρεύονται πίσω ἀπὸ τὴν πρόσοψη τῶν στρατιωτικῶν ἐπιτυχιῶν. Ὅποιες καὶ ἂν εἶναι οἱ ἰδέες τους, οἱ κληρονόμοι τοῦ Μπρέζνιεφ δὲν θὰ μπορέσουν νὰ κλειστοῦν σ' ἕνα ρωσσικὸ ὀχυρό» καὶ νὰ ἀρνηθοῦν τὴ διεθνῆ συνεργασία πρὸς ὄφελος ἑνὸς «αὐταρχισμοῦ». Καὶ γιὰ νὰ ἀποτρέψει ἀκριβῶς τέτοιους πειρασμοὺς ἡ ἀμερικανικὴ Γερουσία θᾶπρεπε νὰ ἐπικυρώσει, ὅταν θὰ εἶναι ἡ σωστὴ στιγμή, μιὰ νέα συμφωνία ΣΑΛΤ. Στὴν περίοδο μετὰ τὸν Μπρέζνιεφ, ἡ Μόσχα θὰ ταλαιπωρηθεῖ ἀπὸ τὰ ἰδεολογικὰ προβλήματα τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης, ὅπου ἡ δυσαρέσκεια φαίνεται ὅτι αὐξάνεται καὶ ἐπεκτείνεται καθὼς καὶ ἀπὸ τὰ δικά της οἰκονομικὰ προβλήματα. Τὰ προγράμματα ἀνάπτυξης χωλαίνουν καὶ μιὰ «σοβαρὴ παρακμή» προβλέπεται γιὰ τὰ ἑπόμενα χρόνια. Πέφτει ἡ βιομηχανικὴ παραγωγή, ἡ ἀγροτική, ἀκόμη καὶ ἡ παραγωγὴ πετρελαίου.

Κάθε ἐποχὴ μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθεῖ σὰν μεταβατική, ἀλλὰ αὐτὴ ἐδῶ εἶναι ἰδιαίτερα μεταβατική, ὄχι μόνο λόγω τῶν περιπλοκῶν καὶ ἐξελίξεων ποὺ ἤδη περιγράψαμε καὶ λόγω τῶν τεχνολογικῶν νεωτερισμῶν ποὺ ἀρχίζουν νὰ διαφαίνονται στὰ ὁ πλοστάσια τῶν ὑπερδυνάμεων. Αὐτοὶ οἱ νεωτερισμοὶ θὰ μποροῦσαν νὰ περιορίσουν σοβαρά, πρὸς τὰ μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ 80 τὴν ἱκανότητα δεύτερης ἐπίθεσης τῶν πυραύλων ἀπὸ βάσεις ξηρᾶς. Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν εἶναι ὅλο. Ἡ ἐπονομαζόμενη «παγκόσμια στρατηγικὴ ἰσορροπία» θὰ μποροῦσε νὰ τροποποιηθεῖ «βασικά» ἀπὸ τεχνολογίες ποὺ βρίσκονται ἀκόμη στὴ φάση τῆς ἔρευνας καὶ τῆς ἀνάπτυξης, τεχνολογίες ποὺ θὰ ἐπιτρέπουν τὴ καταστροφὴ δορυφόρων καὶ ὑποβρυχίων.

Οἱ πολυεθνικὲς ἑταιρεῖες σὲ πόλεμο μὲ τὸν ΟΗΕ

ΕΞΟΥΔΕΤΕΡΩΝΟΥΝ ΔΙΕΘΝΗ ΜΕΤΡΑ

ΠΑΡΙΣΙ. Πολυεθνικὲς ἑταιρίες παγιδεύουν ὁρισμένους ὀργανισμοὺς τοῦ ΟΗΕ καὶ χρησιμοποιοῦν κάθε μέσο γιὰ νὰ διαφοροποιήσουν ἢ νὰ ἐξουδετερώσουν διεθνῆ μέτρα ποὺ πιθανὸν νὰ περιόριζαν τὴν ἐλεύθερη δράση τους. Μιὰ ἐλβετικὴ ὁμάδα πληροφόρησης γιὰ θέματα τοῦ Τρίτου Κόσμου δημοσίευσε ντοκουμέντα ποὺ δείχνουν τὰ μέσα τὰ ὁποῖα χρησιμοποιήθηκαν ἀπὸ τὶς ἐλβετικὲς πολυεθνικὲς ἑταιρίες γιὰ νὰ παρεμβληθοῦν ἐμπόδια στὶς ἐνέργειες τοῦ ΟΗΕ. Ἡ Ἄριελ Ἀρμπέζ, τῆς «Ματέν», γράφει σχετικά:

Στὰ 1972, μετὰ τὶς ἀποκαλύψεις γιὰ τὶς ἐνέργειες τῆς ἀμερικανικῆς ἑταιρίας ITT στὴ Χιλή, τὸ Κοινωνικὸ καὶ Οἰκονομικὸ Συμβούλιο τοῦ ΟΗΕ («Ἐκοσόκ») δημιούργησε μιὰ ὁμάδα ἀπὸ 20 «ἐξέχουσες προσωπικότητες» ποὺ ἀνέλαβαν νὰ ἐρευνήσουν τὶς δραστηριότητες τῶν πολυεθνικῶν ἑταιριῶν στὶς ἀναπτυσσόμενες χῶρες.

Ἀμέσως, ἕξη μεγάλες ἐλβετικὲς ἐπιχειρήσεις, «Νεστλέ», «Σίμπα — Σεϊγκύ», «Σαντόζ», «Κόφμαν — Λὰ Ρός», «Μπράουν — Μπόβερι» καὶ «Σοῦρτσελ», συσπειρώθηκαν καὶ κατάφεραν νὰ τοποθετήσουν ἄνθρωπο τῆς ἐμπιστοσύνης τους μέσα στὴν παραπάνω ὁμάδα τὰ μέλη τῆς ὁποίας ὁρίστηκαν ἀπὸ τὸν Γενικὸ Γραμματέα τοῦ ΟΗΕ Κοῦρτ Βαλντχάϊμ. Πρόκειται γιὰ τὸν Χὰνς Σάφνερ, ἀντιπρόεδρο τῆς «Σαντόζ» καὶ πρώην πρόεδρο τῆς Ἐλβετικῆς Συνομοσπονδίας. Ἐπίσης, οἱ ἐλβετικὲς ἑταιρίες δημιούργησαν μιὰ μυστικὴ ὀργάνωση συντονισμοῦ. Στόχος: «Νὰ ἀποκτοῦμε ὅλες τὶς ἀναφορὲς ποὺ κατατίθενται στὸ «Ἐκοσόκ» σχετικὰ μὲ τὶς πολυεθνικὲς ἑταιρίες, νὰ κάνουμε τὴν κριτικὴ καὶ νὰ τὴν κοινοποιοῦμε στὸν Χὰνς Σάφνερ». Ὅμως, τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ διαφύγει.

Ἔτσι ὁ ἀπολογισμὸς τῆς πρώτης σύγκλησης τῆς ὁμάδας ἐργασίας τοῦ «Ἐκοσόκ» μεταδόθηκε μέσω αὐτοῦ τοῦ καναλιοῦ, στὶς ἐλβετικὲς ἐπιχειρήσεις: «Εἶναι πολὺ σημαντικό, σὲ καμμιὰ περίπτωση νὰ μὴ φανεῖ ὅτι τὸ ντοκουμέντο αὐτὸ βγῆκε ἔξω ἀπὸ τὸν κύκλο τῶν ἐξεχουσῶν προσωπικοτήτων», τόνιζε τὸ γράμμα ποὺ συνόδευε τὸ ἔγγραφο. Παρόμοιες προκαταρκτικὲς ἐκθέσεις ἀτόμων ποὺ «ἀνακρίθηκαν» ἀπὸ τὴν ὁμάδα ἔργασίας στὴν διάρκεια ἀκροάσεων ποὺ ἔγιναν στὴ Γενεύη καὶ στὴ Νέα Ὑόρκη, παραδόθηκαν στὶς ἐλβετικὲς πολυεθνικὲς ἑταιρίες, οἱ ὁποῖες θὰ γνωρίζουν ἔτσι ποιὲς εἶναι οἱ «ἐνοχλητικὲς ἐρωτήσεις».

Ὁ στόχος εἶναι ὁλοκάθαρος: «Νὰ ἐμποδιστεῖ μὲ κάθε τρόπο ἡ «Ἐκοσόκ» νὰ ἀποφασίσει τὴν λήψη μέτρων ποὺ θὰ ξεπερνοῦν τὶς ἁπλὲς ὑποδείξεις, σὲ ἕνα κώδικα καλῆς συμπεριφορᾶς» καὶ «νὰ ἀποφευχθεῖ ἐπίσης ἡ δημιουργία μιᾶς νέας νομοθεσίας ποὺ θὰ ἔχει πραγματικὰ σοβαρὲς συνέπειες». Ἄλλωστε, «τὸ καλύτερο θὰ ἦταν ἀναμφίβολα νὰ τραβήξουν σὲ μάκρος οἱ ἐργασίες ἢ νὰ μὴν ἐμφανιστεῖ ποτὲ τὸ σχετικὸ σχέδιο».

Ἐπιτυχημένη ἐπιχείρηση; Ἡ ὁμάδα «Ἐκοσόκ» ἔδωσε στὴν δημοσιότητα, στὰ 1974, μιὰ ἔκθεση ἀρκετὰ σοβαρὴ γιὰ τὶς πολυεθνικὲς ἑταιρίες ἀναγκάζοντας τὸν Χὰνς Σάφνερ νὰ συντάξει ἔκθεση μειοψηφίας τὴν ὁποία ἦταν ὁ μόνος ποὺ ὑπέγραψε. Ὁ μως ἀναμένεται πάντα ὁ κώδικας καλῆς συμπεριφορᾶς ποὺ θὰ περιέχει σοβαρὰ καὶ ἐξαναγκαστικὰ μέτρα.

Ἄλλωστε, οἱ ἐλβετικὲς ἑταιρίες προσπαθοῦν νὰ ἐξουδετερώσουν τοὺς ἀντιπάλους τους ποὺ ὑπάρχουν μεταξὺ τῶν «ἐξεχουσῶν προσωπικοτήτων».

Ὁ ἴδιος ὁ Χὰνς Σάφνερ ἔγραψε στὴν διεύθυνση τῆς «Φίλιπς» στὴν Ὁλλανδία καὶ τὴν παρακάλεσε «νὰ προσπαθήσει νὰ στρέψει τὸν ἐξτρεμισμὸ τοῦ Ὁλλανδοῦ ἀντιπροσώπου Μάνσχολντ, σὲ προτάσεις κατὰ τὸ δυνατὸν πιὸ λογικές», γιατὶ «δὲν ὑποχωρεῖ στὴν μὴ φθοροποιὸ δημαγωγία καὶ ἔχει «μιὰ παράλογη συμπεριφορὰ ποὺ κανένα δὲν ἐπιτρέπει. Παρόμοια ὁ Γερμανὸς Χὰνς Μαϊχόφερ, ὑπουργὸς οἰκονομικῶν σήμερα τῆς Γερμανίας, κατατάχθηκε μεταξὺ τῶν ἐξτρεμιστῶν τῆς Ἀριστερᾶς καὶ ἡ παρουσία τοῦ Γάλλου καθηγητὴ Πιὲρ Οὐρὶ μέσα στὴν ὁ μάδα τῆς «Ἐκοσόκ» χαρακτηρίστηκε ἐπιθετική».

Στὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση γιορτάζονται τὰ 150 χρόνια ἀπ' τὴ γέννηση τοῦ Τολστόϊ

ΜΟΣΧΑ. Τὰ 150 χρόνια ἀπὸ τὴ γέννηση (9 τοῦ Σεπτέμβρη) τοῦ κλασικοῦ τῆς παγκόσμιας λογοτεχνίας Λ.Λ Τολστόϊ, εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα πολιτιστικὰ γεγονότα τῆς φετινῆς χρονιᾶς. Καὶ ὅπως εἶναι φυσικό, πολὺ πλατιὰ γιορτάζεται ἡ ἐπέτειος τοῦ μεγάλου Ρώσσου συγγραφέα στὴν πατρίδα του. Προετοιμάζονται ἐπιστημονικὲς συνδιασκέψεις, διαλέξεις, καλλιτεχνικὲς ἐκθέσεις καὶ ἐκθέσεις βιβλίων μὲ ἔργα του. Πρόκειται νὰ ἐκδοθεῖ σειρὰ 22 τόμων, μὲ τὰ Ἅπαντά του.

Στὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση ἡ κυκλοφορία τῶν ἔργων τοῦ Τολστόϊ ξεπέρασε τὰ 200 ἑκατομμύρια ἀντίτυπα. Τὰ ἔργα του ἔχουν ἐκδοθεῖ σὲ 100 περίπου γλῶσσες. Ἔχουν γραφεῖ πάνω ἀπὸ 15 χιλιάδες βιβλία καὶ ἄρθρα ἀφιερωμένα στὴ ζωὴ καὶ τὴ δημιουργία τοῦ γίγαντα τῆς ρωσικῆς καὶ τῆς παγκόσμιας λογοτεχνίας.

Αὐτὸ τὸ χρόνο ὅλα τὰ σιβετικὰ λογοτεχνικὰ καὶ καλλιτεχνικὰ περιοδικὰ ἄρχισαν νὰ δημοσιεύουν ὑλικὰ σχετικὰ μὲ τὴν ἐπέτειο τῶν 150 χρόνων ἀπὸ τὴ γέννηση τοῦ Λ. Τολστόϊ.

Πρόκειται νὰ ἐκδοθοῦν ἄλμπουμ: «Τὰ πρῶτα εἰκονογραφημένα ἔργα τοῦ Τολστόϊ», «Ὁ Τολστόϊ στὶς εἰκαστικὲς τέχνες» «Ὁ Τολστόϊ στὴ Μόσχα», «Ὁ Τολστόϊ στὴ Γιάσναγια Πολιάνα», ἐπίσης θὰ ἐκδοθοῦν πολύχρωμες ἀνατυπώσεις πορτραίτων τοῦ συγγραφέα, ποὺ ἔχουν φτιαχτεῖ ἀπὸ γνωστοὺς Ρώσσους ζωγράφους. Ἐπίσης θὰ ἐκδοθεῖ εἰδικὴ σειρὰ γραμματοσήμων. Στὶς αἴθουσες τῆς Ἀκαδημίας Καλῶν Τεχνῶν τῆς ΕΣΣΔ θὰ ὀργανωθεῖ ἔκθεση εἰκόνων καὶ σχεδίων, ἀφιερωμένων στὸν Τολστόϊ καὶ τοὺς ἥρωες τῶν ἔργων του.

Τὰ θέατρα τῆς ΕΣΣΔ θὰ παρουσιάσουν σὲ καινούργια σκηνοθεσία τὰ ἔργα «Ζωντανὸ πτῶμα», «Τὸ κράτος τοῦ ζόφου» κ.ἄ., καθὼς καὶ σκηνικὲς διασκευὲς τῶν περίφημων μυθιστορημάτων του « Ἄννα Καρένινα» καὶ «Ἀνάσταση». Μεγάλη ἐπιτυχία ἔχουν στὴ σοβιετικὴ σκηνὴ ἡ ὄπερα τοῦ Σ. Προκόπιεφ «Πόλεμος καὶ Εἰρήνη» καὶ τὸ μπαλλέτο τοῦ Ρ. Σεντρὶν «Ἄννα Καρένινα» μὲ τὴ Μάγια Πλισέτσκαγια.

Στοὺς κινηματογράφους θὰ προβληθοῦν τὰ φίλμ, Σοβιετικῶν παραγωγῶν, «Τὸ ζωντανὸ πτῶμα», «Ἄννα Καρένινα», «Ἀνάσταση», «Κοζάκοι» καὶ τὸ φίλμ ἐποποιία — σὲ 4 συνέχειες — «Πόλεμος καὶ Εἰρήνη».

Τὸ Ἰνστιτοῦτο τῆς Παγκόσμιας Λογοτεχνίας «Μαξίμ Γκόρκυ» καὶ τὸ Ἰνστιτοῦτο τῆς Ρωσικῆς Λογοτεχνίας, ὀργανώνουν ἀπὸ κοινοῦ πανενωσιακὴ ἐπιστημονικὴ συνδιάσκεψη, ἀφιερωμένη στὸ ἔργο τοῦ Λ. Τολστόϊ μὲ τὴ συμμετοχὴ μεγάλων Σοβιετικῶν συγγραφέων καὶ ἐπιστημόνων — φιλολόγων.

Δραστήρια συμμετοχὴ στὶς ἐκδηλώσεις γιὰ τὰ 150 χρόνια, ἀπὸ τὴ γέννηση τοῦ Τολστόϊ θὰ ἔχουν τὸ σπίτι — Μουσεῖο τοῦ Τολστόϊ στὴ Μόσχα καὶ τὸ Μουσεῖο στὴν ἀγροικία τοῦ Τολστόϊ στὴ Γιάσναγια Πολιάνα. Τὸ κεντρικὸ Μουσεῖο «Τολστόϊ» στὴ Μόσχα ἔχει ἕνα ἑκατομμύριο περίπου ἐκθέματα: ὅπως π.χ. βιβλιοθῆκες, συλλογὲς πινάκων, γλυπτῶν, τὰ χειρόγραφα τοῦ μεγάλου συγγραφέα. Στὸ ἀγρόκτημα τοῦ Τολστόϊ στὴ Γιάσναγια Πολιάνα, τὶς μέρες τοῦ γιορτασμοῦ τῆς ἐπετείου τῆς γεννησής του, θὰ γίνει μεγάλη λογοτεχνικὴ ἐκδήλωση, στὴν ὁποία θὰ πάρουν μέρος συγγραφεῖς ἀπὸ ὅλες τὶς Δημοκρατίες τῆς ΕΣΣΔ καὶ ἀπὸ πολλὲς ξένες χῶρες.

Οἱ ἐπετειακὲς ἐκδηλώσεις θὰ λήξουν στὶς 8 τοῦ Σεπτέμβρη μὲ πανηγυρικὴ ἐκδήλωση στὸ μεγάλο θέατρο «Μπολσόϊ» τῆς Μόσχας.

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΜΕΝΟ ΣΕΡΒΙΣ
FIAT-SIMCA
ΝΙΚ. ΒΟΥΚΕΛΑΤΟΣ
ΕΛΛΗΝΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ 6, — ΤΗΛ. 420-689
ΠΑΤΡΑΙ

ΤΟ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ «ΗΜΕΡΑΣ»

Ἀργεντινὴ καὶ Βιντέλα
Πολύπλοκη πολιτικὴ κατάσταση

ΠΟΙΑ ΘΕΣΗ ΠΑΙΡΝΕΙ ΤΟ Κ.Κ.Ε.

Πρόσφατα στὸ Δημοτικὸ Συμβούλιο τῆς πόλης μας συζητήθηκε τὸ πρόβλημα τοῦ καθεστῶτος τῆς Ἀργεντινῆς. Καὶ ναὶ μὲν πολὺ σωστὰ τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιο ἀσχολήθηκε μὲ τὸ ζήτημα αὐτό, οἱ ἀπόψεις ὅμως ὁρισμένων συμβούλων καὶ ἡ οὐσία τοῦ ζητήματος χρειάζονται μιὰ διεξοδικότερη ἐξέταση.

Ὅπως εἶναι γνωστὸ στὶς 24 Μάρτη 1976 στὴν Ἀργεντινὴ ἐπιβλήθηκε στρατιωτικὸ πραξικόπημα. Ἡ κατάσταση στὴν χώρα πρὶν τὴν ἐπιβολὴ τοῦ πραξικοπήματος δέν ἦταν καθόλου καλή. Ἡ κυβέρνηση τῆς Μ.Ε.Μ. ντέ Περὸν ἀπὸ τὸ 1974, κάτω ἀπὸ τὴν πίεση τῶν ἰμπεριαλιστῶν καὶ τῆς ὀλιγαρχίας, ἄρχισε μιὰ σοβαρὴ στροφὴ πρὸς τὰ δεξιά. Περιορίστηκαν οἱ κοινωνικὲς ἐλευθερίες, ἄρχισαν νὰ ἐφαρμόζονται καταπιεστικοί νόμοι, κηρύχτηκαν ἔκτακτα μέτρα ἐπ' ἀόριστο καὶ μάλιστα χωρὶς τὴν ἔγκριση τοῦ Ἐθνικοῦ Κογκρέσσου. Τὸν Νοέμβρη τοῦ 1974 ὑπῆρχαν 3.000 πολιτικοὶ κρατούμενοι. Καθημερινὲς ἦταν οἱ ἀπαγωγὲς, δολοφονίες, κ.λ.π., ἀπὸ τὶς φασιστικὲς παρακρατικὲς ὀργανώσεις τὴν κατάσταση αὐτὴ δυσκόλευαν ἀκόμη περισσότερο οἱ ἐνέργειες ὁρισμένων ἀριστερίστικων ὁμάδων (ἀπαγωγές, δολοφονίες, κ.λ.π.) τῶν ὁποίων οἱ σχέσεις μὲ τὴν μονοπωλιακὴ καὶ τραπεζιτικὴ ὀλιγαρχία τῆς χώρας δὲν εἶναι καθόλου καθαρές (π.χ. ὑπόθεση Γκράϊβερ). Τὴν κατάσταση αὐτὴ ἐκμεταλλεύθηκαν οἱ στρατιωτικοὶ καὶ παρὰ τὴν λαϊκὴ ἀντίδραση ἐπέβαλαν τὸ πραξικόπημα. Τραγικὴ εἰρωνία ἀποτελεῖ τὸ γεγονός ὅτι ἡ σωστὴ κατεύθυνση Κομμουνιστικοῦ κόμματος Ἀργεντινῆς γιὰ πανδημοκρατικὴ ἑνότητα καὶ συνεργασία τῶν κομμάτων, βρῆκε ἀνταπόκριση τὴν τελευταία στιγμή. Στὶς 24 Μάρτη τοῦ 76, λίγες ὧρες πρὶν τὸ πραξικόπημα ἔγινε ἡ πρώτη συνάντηση ἐκπροσώπων ὅλων τῶν δημοκρατικῶν κομμάτων, μὲ στόχο τὴν ἀποτροπὴ τοῦ πραξικοπήματος καὶ ἐπίλυσης τῆς κρίσης μὲ συνταγματικὸ δρόμο.

Τὸ στρατιωτικὸ πραξικόπημα, οἱ διάφορες πολιτικὲς τάσεις καὶ δυνάμεις ποὺ ὑπῆρχαν καὶ ὑπάρχουν μέσα στὶς ἔνοπλες δυνάμεις ἔκαναν περισσότερο δύσκολη τὴν κατάσταση.

Μιὰ σειρὰ ἀντιφατικὲς ἐνέργειες τοῦ καθεστῶτος Βιντέλα ἐνέπλεξαν περισσότερο τὰ πράγματα. Τὸ στρατιωτικὸ καθεστὼς δὲν διέλυσε τὰ πολιτικὰ κόμματα, μολονότι διέκοψε προσωρινὰ τὴν πολιτική τους δράση, ἐπιτρέποντάς τους ὡστόσο νὰ διατηροῦν τὰ γραφεῖα τους καὶ νὰ ἀσχολοῦνται μὲ ὀργανωτικὲς δουλειές. Ἔθεσε ἐκτὸς νόμου τὶς ἀριστερίστικὲς ὁμάδες. Δὲν διέλυσε συνδικαλιστικὲς καὶ ἄλλες μαζικὲς ὀργανώσεις. Οἱ παρακρατικὲς φασιστικὲς ὀργανώσεις ὅμως δυνάμωσαν τὴν τρομοκρατική τους δράση χωρὶς νὰ παίρνονται σοβαρὰ μέτρα ἐνάντιά τους. Οἱ νεκροὶ ἀνέβηκαν σὲ χιλιάδες καὶ οἱ πολιτικοὶ κρατούμενοι ἀκόμη περισσότερο. Στὸν οἰκονομικὸ τομέα οἱ ἐνέργειές του εἶναι ἐπίσης ἀντιφατικές.

Ἡ ἀντιφατικότητα αὐτὴ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ καθεστῶτος Βιντέλα, εἶναι συνέπεια τῆς πολύπλοκης πολιτικῆς κατάστασης στὴν Ἀργεντινὴ ἀλλὰ καὶ τῶν διάφορων πολιτικῶν τάσεων ποὺ ἐκδηλώνονται στοὺς κόλπους τῶν ἐνόπλων δυνάμεων. Μία τάση εἶναι τῶν στρατιωτικῶν ποὺ χαρακτηρίζονται σὰν «ἀντιφασίστες, καὶ φιλελεύθεροι μὲ ἐθνικὲς δημοκρατικὲς ἀντιλήψεις».

Αὐτοὶ ἐκθειάζουν τὴν συνεργασία μὲ ὅλα τὰ πολιτικὰ κόμματα τῆς χώρας, παρ' ὅλο ποὺ κρατάνε μιὰ στάση «ἀκαθόριστη καὶ διστακτικὴ σ' ἕνα ἀριθμὸ ζωτικῶν προβλημάτων», ὅπως ἐπισημαίνει ὁ ἀργεντινός τύπος. Στὴν μετριοπαθῆ αὐτὴ τάση, ἰσχυρίζονται ὅτι ἀνήκουν ἡ πλειοψηφία τῶν στρατιωτικῶν καὶ ἀπαιτοῦν μιὰ ὁμαλοποίηση τῆς κατάστασης, μιὰ ἀνάπτυξη τῆς χώρας στὸν δρόμο τῆς ἀστικῆς δημοκρατίας, τὴν ὁλόπλευρη ἐπανάληψη τῆς δραστηριότητας τῶν συνδικάτων, πολιτικῶν κομμάτων, κ.λ.π. Οἱ Ἀργεντινοὶ ἀποκαλοῦν τὴν τάση αὐτὴ «ἡ γραμμὴ τῶν δύο Β» ἀπὸ τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχηγῶν της, τοῦ προέδρου τῆς δημοκρατίας στρατηγοῦ Βιντέλα καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ γενικοῦ ἐπιτελείου στρατοῦ ξηρᾶς στρατηγοῦ Βιόλα. Ἡ δεύτερη τάση εἶναι ἐκείνη μιᾶς μειοψηφίας μέ συντηρητικὲς ἀντιδραστικὲς ἀντιλήψεις, ποὺ ἐκφράζει τὰ συμφέροντα τῶν γαιοκτημόνων, τῶν μεγαλοκτηνοτρόφων καὶ τῶν μονοπωλιακῶν ὁμάδων. Σύμφωνα μὲ πολιτικοὺς παρατηρητὲς ἡ τάση αὐτὴ εἶναι ἰδιαίτερα δυνατὴ στὸ ναυτικὸ καὶ ἀεροπορία. Οἱ Ἀργεντινοὶ ἀποκαλοῦν τὴν τάση αὐτὴ «γραμμὴ τῶν δύο «Α» ἀπὸ τὰ ἀρχικά τῶν **λέξεων «ARMADA» (ναυτικὸ) καὶ «AERONAUTIKA» (ἀεροπορία).**

Μέσα στὴν τάση αὐτὴ βρίσκει κανεὶς πολλοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς ἄκρας δεξιᾶς, θαυμαστὲς τοῦ Πινοσέττ, ποὺ λένε ὅτι ἔχουν γιὰ στόχο τους «τὴν συντριβὴ τοῦ κομμουνισμοῦ» καὶ ἐπιδιώκουν τὴν ἐγκαθίδρυση (πραγματικοῦ) φασιστικοῦ καθεστῶτος, τύπου Χιλῆς.

Ποιὰ ὅμως ἡ στάση τῶν πολιτικῶν κομμάτων ἀπέναντι σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση; Οἱ χρηματιστικοὶ καὶ μονοπωλιακοὶ κύκλοι, καθὼς καὶ οἱ πολιτικοὶ τῆς ἄκρας δεξιᾶς κατηγοροῦν τὸ καθεστὼς Βιντέλα γιὰ ἔλλειψη σταθερότητας, κλπ.

Ἡ ἑβδομαδιαία ἐφημερίδα «Μπερὸν Ἰ» τονίζοντας «τὴν ἀδράνεια τῆς κυβέρνησης» ἔκανε τὴν πρόβλεψη: «Ἀναμφίβολα, θάρθει ἡ μέρα ποὺ ἰσχυρὸς καθοδηγητὴς θὰ πάρει τὸν ἔλεγχο τῆς κατάστασης στὰ χέρια του καὶ θὰ δώσει στὶς Τράπεζες κάποια ἐλπίδα γιὰ ἐπιστροφὴ τῶν χρημάτων τους. Ὡστόσο ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν εἶναι ὁ πρόεδρος Βιντέλα».

Ἡ «Οὐὶλ—στρήτ— τζόρναλ» ἔγραφε χαρακτηριστικά «...δυστυχῶς ἡ κυβέρνηση Βιντέλα δὲν ὑποστήριξε τὸν ὑπουργὸ Μαρτινὲς ντὲ Ὄσα (μεγάλος ἀργεντινὸς τσιφλικὰς καὶ διευθυντὴς μιᾶς σειρᾶς ὑποκαταστημάτων πολυεθνικῶν ἑταιρειῶν) ὅπως ἡ χαλιανὴ χούντα τοὺς δικούς της οἰκονομολόγους». Ἐπὶ πλέον ἡ «Μερκούριο» ὄργανο τῆς χούντας τοῦ Πινοὲτ κατηγορεῖ τὸν Βιντέλα γιὰ «μὴ καθαρὴ γραμμὴ ὅπως αὐτὴ τοῦ χιλιανοῦ καθεστῶτος».

Οἱ δημοκρατικὲς καὶ προοδευτικὲς πολιτικὲς δυνάμεις τῆς Ἀργεντινῆς, ἀγωνίζονται σήμερα πρῶτα καὶ κύρια ἐνάντια στὴ φασιστικὴ στρατιωτικὴ κλίκα. Ὑποστηρίζουν τὶς θετικὲς ἐνέργειες τῶν κύκλων τοῦ στρατηγοῦ Βιντέλα, ἰδιαίτερα αὐτὲς ποὺ ἀποβλέπουν στὴν ἀπαμόνωση τῶν φασιστικῶν στοιχείων. Κατακρίνουν καὶ ἀγωνίζονται ἐνάντια στὰ καταπιεστικὰ μέτρα ποὺ παίρνει τὸ καθεστώς. Ἀγωνίζονται γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῶν δημοκρατικῶν ἐλευθεριῶν.

Τὸ φάσμα τῶν δυνάμεων αὐτῶν εἶναι πολὺ μεγάλο. Πρόκειται γιὰ τοὺς περονιστές, τοὺς ριζοσπάστες, τοὺς σοσιαλιστές, στοὺς χριστιανοδημοκράτες, τοὺς κομμουνιστές. Στὸν χῶ